

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Mesečna cena za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, posebej 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 20. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 18. aprila 1929.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 46.

Seja narodnega odbora Mednarodne trgovske zbornice v Ljubljani.

V sredo dne 17. t. m. se je vršila v zborovalni dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani seja narodnega odbora Mednarodne trgovske zbornice. O postanku in organizaciji Mednarodne trgovske zbornice, o delokrogu narodnih odborov in končno o nalogah, ki jih je imela rešiti seja, ki se je vršila včeraj v Ljubljani, smo obširneje pisali že v torkovi številki naše lista. Seja se je vršila po določnem programu in so se razprave zaključile z uspehom. O poteku in sklepih se je bil izdan naslednji komunikat:

17. t. m. se je vršila seja uprave narodnega odbora Mednarodne trgovske zbornice pod predsedništvom g. Ivana Jelačina, predsednika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Seji so prisostvovali poleg predsednika g. Ivana Jelačina gg.: dr. Fran Windischer, generalni tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani, Milutin Stanojević, podpredsednik beograjske trgovske zbornice, Vasa U. Jovanović, član uprave beograjske industrijske zbornice in podpredsednik odbora, g. dr. Adolf Cuvaj, generalni tajnik zagrebske zbornice, g. dr. Vojislav Besarović, generalni tajnik sarajevske zbornice, g. Marko Bauer, generalni tajnik Zveze hrvatskih industrijcev, g. dr. Pless, tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani in sekretar odbora g. dr. Stevan Popović.

Po pozdravnem govoru predsednika g. Ivana Jelačina se je prešlo na dnevni red. K prvi točki dnevnega reda povzame besedo g. Vasa U. Jovanović in izjavi, da je podal odstavko radi nesporazuma, ki je nastal z zagrebskimi člani odbora, da bi omogočil odboru neovirano delovanje.

Nikdar ni imel namena, da žali katerikoli izmed zagrebskih članov Mednarodne trgovske zbornice, ker polaga največjo važnost na iskreno in najožje sodelovanje z njimi. Ta izjava je bila sprejeta soglasno na znanje s pripombo, da upravni odbor v zmyslu člana 10. statuta ni poklican, da reši vprašanje odstavke člana predsedništva, ker spada to vprašanje v delokrog glavne skupščine. G. Jovanović se obenem prosi, da vodi do glavne skupščine tudi še nadalje posle drugega podpredsednika.

Nato je tajnik odbora g. dr. Popović podal poročilo o delovanju odbora, ki je bilo po debati z odobravnjem sprejeto na znanje.

Po razpravi o predlogih zagrebskih članov narodnega odbora se je sklepalo glede izprememb statuta, zlasti o sestavi predsedništva, številu in načinu volitev članov uprave, kakor tudi o osnovanju krajevnih tajništev. Ti predlogi se bodo predložili glavni skupščini, ki se določi za 25. maja t. l.

Po diskusiji o kongresu Mednarodne trgovske zbornice, ki se bo vršil v začetku julija v Amsterdamu, je g. Vasa U. Jovanović izjavil, da bi bilo potrebno, da se udeležijo tega kongresa zbog njegove važnosti čim večje število naših privrednikov.

Ob koncu se je sklenilo, da se pošlje poročilo o določitvi glavne skupščine in pozdravno brzojavko g. dr. Vojislavu Marinkoviću, ministru zunanjih del in predsedniku narodnega odbora, ki se nahaja sedaj v Davosu.

Seja je trajala od 10. do 13. ure.

Popoldne so si ogledali udeleženci oddajno radiopostajo v Domžalah in nekatere znamenitosti v Ljubljani, nakar so z večernim beograjskim brzovlakom vsi odpotovali.

Občinske doklade na državno trošarino za leto 1929.

V novem zakonu o izpremembah in dopolnitvah zakonitih predpisov o državni trošarini je rešeno samo vprašanje občinskih doklad na državno trošarino od dne 1. januarja 1930 dalje, odprto pa je ostalo vprašanje, kaj je z dokladami za leto 1929 od dne 15. aprila 1929 dalje, s katerim se je državna trošarina na vino, špirit in žgane obično povišala. Od strani svojih naročnikov smo v tem oziru prejeli več vprašanj, kaj naj tvori podlago za pobiranje doklad, ali dosedanja ali povišana trošarina. Obrnili smo se s tem vprašanjem na finančno direkcijo v Ljubljani, kjer smo dobili pojasnilo, da smatra položaj glede doklad na državno trošarino za povsem

jasen. Občinam se je dovolilo pobirati doklade na državno trošarino v nepovišani izmeri, to je pri vinu na 35 par od litra in pri žganju od 15 Din, pri špirtu pa od 17 Din na hektolitersko stopnjo. Občine navzlic povišanju trošarine niso upravičene pobirati doklad od povišanih postavk, ampak bodo smele, na primer pri vinu pobirati 200% doklade samo od zneska 35 par in ne od zneska 1 Din, kolikor znaša povišana trošarina na vino. Občinska doklada bo torej v tem primeru znašala 70 par in ne 2 Din. Po naših informacijah je finančna direkcija v Ljubljani v tem smislu že izdala navodila na podrejene oddelke finančne kontrole.

nančno direkcijo, da jim rok podaljša. Take prošnje se morajo vložiti, dokler teče rok, sicer bi se ne mogle uvaževati in bi se moral predpisati 15% kazenski davek.

NOVI KOLKI (TAKSNE ZNAMKE).

Ministrstvo za finance je odredilo, da se smejo oddati v promet novi kolki po 1, 3, 5, 10 in 50 Din. Novi kolki se razlikujejo od dosedanjih samo v tem, da so natisnjeni na belem papirju, dosedanja pa na meliranem. Dosedanja kolki, izdelani na meliranem papirju, ostanejo še nadalje v veljavi in v prometu.

O zapadlosti plačila trošarine na vino.

Vino je agrarni in ne tovarniški produkt. Podvrženo je raznim zračnim in vremenskim vplivom in potrebuje za konserviranje trajne nege po načelih umnega kletarstva.

Trošarinski predpisi se morajo ozirati na posebno naravo vina. Tej posebni naravi morajo biti prilagodeni tudi predpisi glede pobiranja trošarine, da ne ovirajo umnega kletarstva, ampak, da nudijo razen vinogradniku tudi trgovcu z vinom na debelo, pa tudi gostilničarju, kolikor toliko prosto roko, da more v okviru predpisov storiti z vinom vse kar je potrebno za njegovo konserviranje.

Za naše razmere zahteva ravno posebna narava našega vina, da se pobiranje trošarine, kot davščine od cirkulacije prenese čim dalje od vinogradnika.

Dosedanja predpisi so v tem oziru povsem ustrezali praktičnim potrebam trgovine z vinom, kateri so v interesu vinogradništva, ki je koncem koncev navezano na trgovino, da vnovči svoj produkt, priznavali ugodnost, da zapade trošarina na vino v plačilo še le ob vkletenju za neposredni konzum ali za prodajo na drobno.

Po novem zakonu z dne 10. aprila t. l., s katerim se je preuredila trošarina na vino, se je položaj, kakor se zakonita določila v praksi tolmačijo, temeljito izpremenil. Trošarina na vino je sicer še nadalje ostala cirkulacijska davščina, le pobiranje se je preneslo od zadnje faze, to je od vkletenja za neposredni konzum ali za prodajo na drobno na prejem vina ob prehodu iz rok vinogradnika v roke posredovalne trgovine in gostilničarja.

S tem, da se je pobiranje trošarine preneslo od vkletenja že na trgovca in gostilničarja, ki kupi vino od vinogradnika, se je položaj trgovca in gostilničarja bistveno poslabšal. Do sedaj sta bila trgovec in gostilničar sicer glede svoje vinske zaloge pod uradno kontrolo, vendar pa jima ni bilo treba skrbeti za trošarino, dokler nista iz založne kleti vkletila vino v točilno klet in ga odpemila za prodajo na drobno. Vsled tega bi bila večina trgovcev z vinom in gostilničarjev ob uveljavitvi novega zakona primorana svoje obratovanje izdatno omejiti, če ne celo opustiti, ako bi obveljalo sedanje tolmačenje za-

kona. Za iste množine vina nego dosedaj je namreč potrebna za približno eno tretjino višja obratna glavnica. V sedanjih kritičnih časih večini trgovcev in gostilničarjev ne bi bilo mogoče pribaviti si povišane obratne glavnice. Prizadet bi bil predvsem gospodarsko šibkejši del trgovcev in gostilničarjev, ki že sedaj težko trpi pod pezo občutne gospodarske krize.

Iz trgovskih in gostilničarskih krogov dobivamo v tem oziru te dni ostre pritožbe proti eskontiranju trošarine ob prehodu vina v trgovski promet, mesto da bi se pobirala ta tako, kakor v skoro v vseh drugih državah, še le ob vkletenju za neposredni konzum ali za nadrobno prodajo. Trgovci in gostilničarji žele, da se besedilo zakona ob puštanju u prometu i potrošnju« tolmači v tem smislu, da preide vino v promet in potrošnje še le, ko se vkleti za nadrobno prodajo. Interesenti se ne branijo kontrolnih sredstev za zavarovanje trošarine, žele pa, da se jim v teh težkih časih ne nalagajo bremena, katerih bi ne zmogli.

Generalno direkcijo davkov je na te želje trgovine z vinom opozorila posebna deputacija, ki je s praktičnimi razlogi utemeljila nujno potrebo, da se čas pobiranja ne premakne. Deputacija, obstoječa iz trgovcev gg. Bolaffija in Štefica iz Ljubljane, je načelniku trošarinskega oddelka v generalni direkciji obrazložila še druge želje, predvsem glede kala in droži. V uvaževanju razlogov, katere je navajala deputacija, je načelnik trošarinskega oddelka vpriču deputacije brzojavno naročil finančni direkciji v Ljubljani, da ostane glede pobiranja trošarine na vino v Sloveniji vse pri starem, dokler se ne uveljavi novi pravilnik za pobiranje trošarine na vino. V trošarinskem oddelku je našla deputacija polno umevanje za svojo težnjo in je dobila vtis, da se njena stremeljenja blagohotno presojujejo.

Dne 17. aprila t. l. se je ista deputacija pod vodstvom zborničnega tajnika g. Ivana Mohoriča zglasila ponovno v ministrstvu za finance, da ponovno pojasni položaj in obrazloži svoje predloge glede novega pravilnika.

Vsled odsotnosti pomočnika ministra g. dr. Gospodnetića se interesenti ponovno vrnejo v Beograd, da izzovejo končno odločbo.

Jugoslovanski tujski promet 1. 1929.

Letošnja tujskoprometna sezija se je pričela veliko prej kot sicer. Morda to ne bo dobro, ker vreme ni bilo lepo in ker tuji zato ne bodo odnesli najboljših vtisov. Za bodoče mesece pričakujejo zelo živahen obisk. Nemško občinstvo je za obisk naše obale že pridobljeno, v zadnjem času kažejo zanj zelo veliko zanimanje tudi Skandinavci.

Važna je ustanovitev podružnice največjega ameriškega potovalnega urada American Express Co na Dunaju, ki je v zvezi tudi s »Putnikom«. Skupinska potovanja so pogodbeno urejena. Letos bo obiskalo našo obalnjanj 500 Amerikancev, a ne samo mimogrede, temveč za daljšo dobo. Pač niso to najbogatejši Amerikanci, a skrbeli bodo za reklamo in propagando za bližnjo bodočnost, privabili bodo druge itd. Glede komforta zaznamujemo že napredke. Za Plitvička jezera je oskrbljena dobra zve-

za na vse strani, Hvar je mnogo napravljen, Zagreb veliko, Slovenija je itak pripravljena (pa še zelo veliko manjka: gorenjski gostilničarji naj bi si enkrat ogledali Ischl ali St. Wolfgang ali Königssee). Sarajevo, ki je bilo več let takorekoč pozabljeno, je postalo sedaj središče tujskega prometa; tudi Jajce je dobilo svoj stari sloves. Nekaj je treba omeniti: Če bi bil tujski promet pri nas odvisen samo od naše propagande, bi nas obiskal le prav redkokdaj kakšen tujec; tuji sami skrbijo za reklamo. Beri nemške liste, pa boš videl! Kaj vse bi se dalo še narediti!

Popusti za ljubljanski velesejem na italijanskih železnicah. Italijansko prometno ministrstvo je odobrilo na italijanskih državnih železnicah 80% za posetnike in uporabo olajšav, predvidenih v zmyslu posebnih koncesij, za potovanje razstavjalcev in strokovnjakov, kakor tudi razstavne blaga, in to za udeležbo na pomladanski in jesenski prirreditvi ljubljanskega velesejma.

PRIJAVE ZA DRUŽBENI DAVEK.

Finančna direkcija v Ljubljani, oddelk za neposredne davke, objavlja:

Po členu 105. zakona o neposrednih davkih morajo davčni zavezanci, ki plačujejo davek na dobiček podjetij, zvezanih javnemu polaganju računov, predložiti prijavo v petih mesecih po preteku poslovnega leta. Če se je pa vršil občni zbor pred 15. majem, je treba predložiti prijavo najkasneje v 15 dneh po občnem zboru, na katerem so bili končni računi odobreni. Davčni zavezanci, ki bi iz posebno tehtnih razlogov ne mogli zadostiti tej zakonski dolžnosti, smejo po čl. 4. cit. zakona zaprositi fi-

AMNESTIJA DAVČNIH, TAKSNIH, TROŠARINSKIH IN CARINSKIH PRESTOPKOV.

Dne 13. t. m. je izšel zakon o amnestiji in aboliciji prestopkov po davčnih, taksnih in trošarinskih zakonih. Po tem zakonu se vse osebe, ki so zakrivilе kakršnikoli prestopok po dosedanjih zakonih do vstevši 31. decembra 1928, oproščajo vsake kazni. Izrečene, a še ne pobrane kazni se ne bodo izterjale, že plačane pa ne vračale. Po objavi tega zakona se ne morejo pravomočno odmerjati neposredni davki za čas pred 1. jan. 1929, niti ne izpremeniti na škodo davčnih zavezancev. Ravno tako se proti njim ne more vršiti kazenske preiskava radi morebitnih kaznivih dejanj, izvršenih pred tem rokom. Po izjavi pomočnika ministra za finance g. dr. Gospodnetiča je napotilo vlado, da izda polno amnestijo in abolicijo finančnih krivic, predvsem želja, da se morejo davčne oblasti povsem posvetiti odmeri davkov po novem davčnem zakonu. Država bo imela več koristi, ako se bodo davčni organi bavili z odmero davka, nego, ako raziskujejo razne prestopke, posebno, ker je bilo veliko ovadb podanih iz povsem spekulativnih razlogov, največkrat brez prave podlage. Naša država je v tem oziru sledila vzgledu Češkoslovaške, ki je ob uveljavitvi novega davčnega zakona izdala za preteklost najdalekosežnejšo amnestijo.

Amnestija se nanaša deloma tudi na prestopke carinskih prestopkov. Ustavljeno je predvsem carinsko kazensko postopanje za prestopke, za katere je bilo že po členu 86. finančnega zakona 1928/29 ustavljeno kazensko postopanje radi prestopka zakona o državnih monopolih. Nadalje je ustavljeno kazensko postopanje radi tihotapstva življenskih potrebščin (hrane in obleke, razen svile), ako ni kazni večja nego 5000 Din. Za to odredbo so bili merodajni oportunistični razlogi, ker so prestopke te vrste izvale težke življenske prilike, katere je povzročila splošna gospodarska kriza. S kaznimi bi bili prizadeti v prvi vrsti manj imoviti sloji, za katere bi pomenjalo plačilo kazni preobčutno breme, ki bi ogrozilo njihovo eksistenco. Amnestija se razteže tudi na naknadno razliko med redno in ugodnostno tarifo, ako so dokumenti v formalnem oziru pogrešni.

* * *

ALZASKO HMELJSKO POROČILO.

V prvi polovici aprila se je kupovalo skoro izključno ceneno blago po 230 do 260 frankov (Din 8— do 9.25 za kilogram, vagon žalec), deloma za Francijo, deloma za Belgijo in Holandsko. Prodaja je bila tukaj tudi ena partija štajerskega hmelja iz nürnbergskih skladišč. Kupujejo samo majhne pivovarne, ki krijejo svojo potrebo celo leto sproti, med tem ko je velepivovarna navidez za sedanjo slabo obetajočo sezono že krita. Tudi tukaj je par dni snežilo, sedaj dnevno dežuje in mrazi, kar neugodno vpliva na nakupovanje hmelja. Ako ne bo posebnih dogodkov ali izvanredno vročega poletja, bo po splošnem mnenju obležalo letos še več hmelja neprodanega nego lani. J. Lavrič.

* * *

MELIORACIJSKA DELA V AVSTRIJI.

V letih 1927 in 1928 je avstrijska vlada kultivirala okoli 9000 hektarov puštinskega nerodovitnega sveta in je namestila tam deloma prav visokovredne kulture. Za letošnje leto je določenih nadaljnih 10.000 ha. Vsega skupaj je v Avstriji še ca 500.000 ha puštinskega sveta in bodo polagoma kultivirali ca 300.000 hektarov. Vrednost teh 300.000 ha bi bila po kultivaciji tako velika, da bi bil donos za ca 250 milijonov šilingov večji. Ze 9000 ha iz let 1927 in 1928 je dalo za 6 milijonov šilingov večji letni pridelek. Na melioriranem svetu sejejo v prvi vrsti žito; manj prideta v poštev vino in krma. Tako postaja Avstrija v preskrbi z žitom zmeraj bolj neodvisna od inozemstva.

Naročajte »Trgovski list«!

Vinski sejem v Novem mestu.

Dne 8. aprila t. l. se je vršil v prostori kavarne Splihal v Novem mestu vinski sejem, ki sta ga priredili novomeški podružnici Kmetijske družbe in Vinarskega društva za Slovenijo. Sejem je otvoril ob 10. uri predsednik podružnice Vinarskega društva graščak g. R. Germ, ki je pozdravil vse udeležence vinskega sejma, med njimi še posebej vladnega svetnika sreskega poglavarja v Novem mestu g. Kakiča, zastopnika Vinarskega društva ravnatelja Kmetijske šole na Grmu g. inž. A. Podgornika in zastopnika Kmetijske družbe tajnika g. Fr. Kafola. V svojem nagovoru je g. Germ poudarjal med drugim veliki pomen prireditve sejma za vinsko kupčijo in želel otvorjenemu vinskemu sejmu najboljši uspeh. Na to je pozdravil vse došlece na vinski sejem ravnatelj g. inž. Podgornik v imenu oblastne kmetijske šole na Grmu, ki že nad 40 let stoji tudi dolenjskemu vinogradniku ob strani in skrbi leto za letom za njegovo vsestransko strokovno izobrazbo, ter v imenu Vinarskega društva, v katerem naj bi se strnili po svojih podružnicah vsi slovenski vinogradniki in zvesto čitali društveno glasilo »Naše gorice«. V imenu Kmetijske družbe je pozdravil navzoče tajnik g. Fr. Kafol in opozarjal vse vinogradnike na podlagi svojih večletnih izkušenj, ki si jih je pridobil za časa svojega službovanja na Dolenjskem, da vpoštevajo pri zopetni obnovi vinogradov trtni sortiment, ki se je spoznal za najboljšega za vinske gorice v novomeškem okolišču, ker le na ta način se izognejo napakam v zasajanju vinogradov, ki so se dozda delale, in pridejo do kvalitetnih vin, kakršne zahteva današnji vinski trg. Končno je pozdravil navzoče še

Carinski dohodki v prošlem letu.

V preteklem letu so znašali carinski dohodki brez obremenitve od strani drugih oblastev (kaldrimina) skupaj 1624.9 milijona Din napram 1636.8 milijona Din v letu 1927, 1704.1 milijona Din v letu 1928 in 1759.7 milijona Din v l. 1925. Kakor je iz gornjih števil razvidno, so carinski dohodki tudi lani nazadovali, in sicer predvsem zaradi zmanjšanja dohodkov od izvoznih carin, ki so lani prinesle le še 27 milijonov Din napram 62 milijonom v l. 1927.

Zanimivo je zlasti gibanje carinskih dohodkov posameznih večjih carinarnic v zadnjih letih. Dohodki carinarnic so znašali (v milijonih Din):

	1925	1926	1927	1928
Beograd	427.9	398.6	374.7	348.0
Zagreb	351.6	351.3	325.4	325.8
Ljubljana	126.5	138.2	139.9	154.2
Maribor	103.8	117.2	121.7	140.4
Subotica	89.3	80.3	85.8	105.9
Novi Sad	91.6	88.1	93.8	94.1
Sušak	27.2	31.7	38.9	51.8
Osiijek	36.6	38.1	38.3	53.1
Sarajevo	68.9	58.2	61.9	51.7
Skoplje	65.7	69.0	56.1	47.2

Te številke nam najbolj ilustrirajo strukturne spremembe v naši uvozni trgovini. Carinski dohodki beograjske carinarnice že četrto leto močno nazadujejo, carinski dohodki zagrebške carinarnice so ostali na nižji višini l. 1927, nasprotno pa carinski dohodki ljubljanske in mariborske carinarnice že četrto leto stalno naraščajo. Od l. 1925 do 1928 so se carinski dohodki ljubljanske carinarnice dvignili od 126 na 154 milijonov Din, carinski dohodki mariborske carinarnice pa od 104 na 140 milijonov dinarjev. Močno so se dvignili tudi dohodki carinarnice na Sušaku in v Osiijeku, dočim so carinski dohodki skopljske carinarnice tudi lani nazadovale. Carinarnice v Ljubljani in v Mariboru sta lani pobrali na carinah nič manj kakor 294 milijonov Din, leta 1925 pa le 230 milijonov Din.

Statistika carinskih dohodkov je zanimiva tudi glede odstotne carinske obremenitve uvoza. Prvič od obstoja naše države se je odstotna obremenitev uvoza po carini zmanjšala. Dočim so uvozne carine l. 1927 znašale 22.3% od vrednosti uvoženega blaga, so lani obremenile uvoz le z 20.4%. Nazadovanje znaša torej 1.9%. V odstotkih je znašala carin-

predsednik novomeške podružnice Kmetijske družbe g. A. Globevnik in pozval vse kmete in vinogradnike, da se organizirajo v obeh novomeških podružnicah, ki sta poskrbeli, da se je priredil vinski sejem v Novem mestu. Vsi govorniki so izrazili toplo željo, da bi prireditve dosegla obilo uspeha.

Na vinski sejem se je prijavilo 53 vinogradnikov, ki so po svojih 72 vzorcih vina nudili v prodajo 723 hl belega in 163 hl rdečega vina, skupaj torej 886 hl vina. Na prodaj stavljenega vina so bila iz vinskih goric novomeške okolice, največ iz Trške gore in Grčevja, dalje iz Bele cerkve, Kostanjevice, Št. Jerneja, Brusnic, Smihela in Stopič. Udeležili so se sejma tudi nekateri vinogradniki Belekrājine (Metlika, Lokvica). Ponudna cena za liter vina letnika 1928 je bila Din 5.50 do Din 8.—, za liter vina letnika 1927 pa je segala ponudna cena do 11 Din. — Prodalo se je okrog 150 hektolitrov vina po 400 do 600 Din (letnik 1928) in po 850 Din (letnik 1927). Vinogradniki so precej vztrajali pri višjih cenah, ker pričakujejo, da bodo cene vinu vsled letošnje pozebe znatno poskočile v prihodnjih mesecih. Posebej je treba s povdarmom omeniti, da so bila vsa ponudena vina zdrava in brez napak.

Dasi se je na sejmu prodalo približno le 20% vsega ponujenega vina, vendar pa je neglede na to bil uspeh prireditve vinskega sejma v Novem mestu prav ugoden. To je mogoče sklepati tudi iz tega, ker se je od vseh strani izrazila želja, da bi se vinski sejmi prirejali vsako leto. Na tem mestu bodi izrečena iskrena zahvala pripravljalnemu odboru obeh imenovanih podružnic za prireditve vinskega sejma, kakor tudi listom in vsem, ki so pripomogli, da je letošnji vinski sejem v Novem mestu tako lepo uspel.

skala obremenitev našega uvoza leta 1922 11.8%, leta 1923 13.0%, 1924 14.0%, 1925 18.0%, 1926 21.7%, 1927 22.3% in leta 1928 20.4%. Znižanje carinske obremenitve je posledica strukturnih sprememb v našem uvozu. Uvoz gotovih izdelkov (predvsem tkanin in tekstilne manufakture), ki so s carinami visoko obremenjeni, je pričel nazadovati, medtem ko se je povečal uvoz surovin in strojev, ki niso podvrženi tako visoki carini.

Zaradi ugodnega geografskega položaja naše države se je tranzitni promet preko našega ozemlja do l. 1927 rapidno dvigal. Leta 1922 je znašal le 0.60 milijona ton, nakar se je dvignil leta 1923 na 0.96 milijona ton, leta 1924 na 1.41 milijona ton, l. 1925 na 1.83 milijona ton, l. 1926 2.0 milijona ton in je predlanskim dosegel 2.58 milijona ton. To naraščanje tranzitnega prometa, ki ga gre največ preko Slovenije, pa se je lani, deloma v zvezi z znanimi prometnimi kalamitetami, ustavilo. Tranzitni promet je namreč nazadoval za 100.000 ton na 2.48 milijona ton.

LETO 1928 — LETO KONSOLIDACIJE.

Predsednik Mednarodne trgovske zbornice Pirelli je podal v prvi seji upravnega sveta pregled o položaju svetovnega gospodarstva v letu 1928. Optimistična pričakovanja se niso popolnoma izpolnila, napredek preteklega leta je bil manjši kot napredek leta 1927. Leto 1928 je bilo v prvi vrsti leto konsolidacije. »Vidimo Evropo na potu do končnoveljavnje gospodarske in politične stabilnosti; polna je energije in veselja do dela. Njena produkcija se odlikuje po dovršeni popolnosti in visoki kvaliteti. Čeprav je izredni razvoj Zedinjenih držav najvažnejši pojav svetovnega gospodarstva v prvih desetih povojnih letih, se morejo na drugi strani ugotoviti tudi v Evropi važne spremembe. Zlasti je treba opozoriti na hitro okrepitev Nemčije po stabilizaciji ter na povrnitev Francije na njeno staro mesto kot finančna velesila. Sploh se je v Evropi, vsled vojske tako zelo opustošeni, povrnila trdna vera, da je gospodarska bodočnost zanjamčena.« — Pirelli ima umevno zelo veliko stikov z mednarodnim finančnim in gospodarskim svetom. Omenili smo, da so vpeljali nedavno delnice njegove družbe tudi na newyorški borzi.

Smotreno pospeševanje agrarnih ciljev v Avstriji.

Najvažnejši del velikopotezne akcije za sanacijo avstrijskega gospodarstva so prizadevanja avstrijskih agrarcev, da se v pogledu agrarne produkcije emancipirajo od inozemstva. Akcija je v tem oziru popolnoma uspela. Posledice uspeha se kažejo v raznih odredbah avstrijske vlade, ki intenzivno in smotreno korak za korakom podpira osamosvojitve v agrarnem pogledu.

Najlepše uspehe so za osamosvojitve dosegli Avstrijci glede mleka. Vrednost pridobljenega mleka cenijo približno na 500 milijonov šilingov. Mleko dosega torej vrednost, ki daleko presega vrednost vsakega drugega avstrijskega produkta. Avstrija je s to produkcijo popolnoma neodvisna od inozemstva. Domačo produkcijo je, čim jo je dvignila na izmero, ki krije domačo potrebo, carinsko in tarifno zaščitila pred inozemsko konkurenco, med katero spada tudi naša država, ki je posebno iz Slovenije izvažala znatne množine mleka in mlečnih izdelkov v Avstrijo. Vendar pa avstrijski interesi še niso zadovoljni samo s tem uspehom. Njihovo stremljenje gre za tem, da stopijo na svetovnih tržiščih v konkurenco. Pri sedanjih visokih produkcijskih stroških je to nemogoče, zato pa proučujejo, kako bi mogli tudi v tem oziru premagati obstoječe ovire.

Povprečno se uživa v vseh kulturnih državah mleko, ki ima 2.8—3.2% maščobe. Le v Avstriji in v Švici ima mleko povprečno 3.7—3.9% maščobe, to je le v neznatnem delu Evrope, dočim se povsod drugod konzumira mleko s povprečno 3% maščobo. Avstrijski agrarci so mnenja, da bi se v primeru, ako bi se oskrboval tudi avstrijski trg samo s takim mlekom, ki ima samo 3% maščobe, nikakor ne ravnali proti vodilni misli narodnega gospodarstva, upoštevati zdravje in moč prebivalstva. Seveda bi se morale pasme krav, katere se sedaj rede v Avstriji in ki dajejo manj mleka, a ima to več maščobe, zamenjati ali vsaj križati s pasmami, ki dajejo večje množine mleka, čeprav je manj maščobno, a dočim stroški za vzdrževanje ne bi bili večji. Za izmenjavo in križanje bi prišla v prvi vrsti v poštev holandska in nemška pasma, ki bi ustrezala željam avstrijskih živinorejcev, da pri enakih stroških za prekrmljenje dobe več mleka. S tem bi se pri enakih produkcijskih stroških in pri višji produkciji cena za mleko znižala za 10 do 15%, ki bi že omogočala, da bi mogla Avstrija s svojimi mlečnimi produkti uspešno konkurirati na svetovnih tržiščih.

Ne glede na zunanjo trgovino pa bi prišel tudi domači kmetovalec na svoj račun, ker bi pri večji produkciji dobil za mleko več nego dosedaj, dasi bi ga prodajal ceneje.

Za dosego tega cilja računajo avstrijski agrarci na pomoč vlade, ki naj bi z brezobrestnimi posojili in s premijami pospeševala obnovo pasme, ki naj povzdigne avstrijsko mlekarstvo do konkurenčne zmognosti z inozemstvom. Med avstrijskimi agrarci dobiva vedno več pristašev prepričanje, da ne more voditi do cilja stremljenje, pridobivati mleko s čim več maščobe, ampak da bo mlekarstvo povzdignilo samo pomnožitev dnevne produkcije, ki naj omogoči izvoz mlečnih produktov.

Avstrijsko poljedelstvo se v vseh panogah mogočno razvija in postaja faktor, s katerim moramo računati tudi mi, ki smo bili do sedaj med glavnimi dobavitelji agrarnih produktov za Avstrijo.

NOGOMETNI ČEVLJI V U. S. A. CARINE PROSTI.

Vemo, kako hoče varovati ameriška industrija svojo produkcijo z vsemi mogočimi zaščitnimi odredbami. Tako nastopa s takimi odredbami tudi proti uvozu čevljev. Zaščitna carina na nogometne čevlje je pa po odločbi ameriškega carinskega sodišča sedaj odpravljena. Doslej so zahtevale oblasti za carino 30 odstotkov vrednosti.

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini SHS Fran Kasv. Lešnik, Maribor, Cankarjeva 26

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

PO SVETU.

V Uralu so odkrili velika premogovna nahajališča, ki vsebujejo ca dve milijardi ton premoga. Tudi ob reki Pečori so našli premog.

Na Dobrač (2167 m) bodo v teku dveh let izpeljali prav do najvišje točke razgledno avtomobilno cesto. Tako bo postalo to krasno razgledišče splošno dostopno.

Brežice bodo najele posojilo 1.200.000 dinarjev, da si zgradijo uradno hišo za okrajno glavarstvo in za orožništvo.

Nov prekoatlantski kabel bo položila Nemška transatlantska kablova družba. To bo najboljši kabel sveta in bodo na minuto mogli odposlati 3000 črk. Stroški bodo znašali okoli 300 mil. dinarjev. Dogotovljen bo do poletja 1930.

Za direktno pretvarjanje železne rude v jeklo bodo napravili na Švedskem topilno peč z vsebino 4000 ton. Pravijo, da se bodo stroški znižali za 50 odstotkov.

Ameriške reparacijske zahteve bodo Amerikanci najbrž znižali. Zadnje konference vodilnih ameriških narodnih gospodarstev merijo na to.

Položaj na trgu jajec se v zadnjem času ni dosti spremenil. Od malih trgovcev pričakovani dvig cene se ni pojavil; nasprotno, pričakujejo sedaj celo, da bodo cene padle. S konserviranjem se je že pričelo.

Narodna banka bo odtegnila kredit vsem onim tvrdkam, zlasti izvoznim, ki so dokazano izvažale slabo blago. To velja zlasti za žito. Nove odredbe so v interesu dobrega slovesa našega eksportnega blaga.

V Praški železindustrijski družbi se pripravljajo sprememba; beremo, da bo podjetje Mannesmann-Röhrenwerke prodalo svoj delež, ki znaša 33 odstotkov vseh delnic, neki veliki francoski železindustrijski skupini.

Turško Narodno državno banko bodo menda popolnoma reorganizirali.

Nov insolvenčni val se je pojavil v Avstriji (Medinger und Söhne, Beka, velika prodajalna svile, 20 juvelirjev itd.).

Na jugoslovanskem trgu konoplje vlada skoraj popoln mir. Tudi za eksportne namene ni nobenega povpraševanja.

Tovarna mila Mirisc na Sušaku je bila prodana na dražbi. Sedaj bodo pričeli z likvidacijo in z izplačevanjem.

Bolgarski premog za Jugoslavijo bi prišel v poštev po sklepu bolgarsko-jugoslovanske trgovske pogodbe. Premog iz rudnika Pernika bi bil cenejši kot katerikoli drug premog, ki ga uvažamo.

Bata, kojega izdelkom se stavijo v Nemčiji velike ovire, namerava zgraditi tam lastno tovarno in hoče iz Nemčije ven zalagati tudi drugo inozemstvo. Zagotovil si je že kontrolo nad družbo Romeo, ki ima trgovine po vsej Nemčiji, in misli nakupiti tudi še druga podjetja.

Albaniji hoče dati Italija investicijsko posojilo v znesku ene milijarde lir; za to bi dobila velike koncesije in bi se ji odprla pot za nadaljno pronicanje v Albanijo.

Med Jugoslavijo in Francijo se vršijo pogajanja o velikem posojilu v znesku treh milijard frankov.

Oficijelna cena bakra je znižana na 19¹/₂ cents.

Cena bakra pada nadalje. Zdi se, da je konsum vsled negotovega položaja oprezen pri nakupih.

Nemci in umetna svila v Rusiji. Nemška tvrdka Kohorn i. dr. v Chemnitzu (Kamnica) v Saški se je pogodila s sovjetsko vlado glede zgradbe dveh tovarn umetne svile v Rusiji. Pogodba velja za 5 let; Kohorn bo dal ruskim tovarnam svoje licence na razpolago. Obe tovarni bosta imeli dnevno kapaciteto zaenkrat po 8000 do 10.000 kg, ki se bo pa mogla pozneje izdatno dvigniti.

Svetovni kartel evri. V Londonu se bodo pričela 11. maja pogajanja o končni ureditvi dogovorov, ki so jih sklenila v Düsseldorfu britanska, severo-ameriška, kanadska in nemška podjetja evri glede ureditve prodaje. Vse izgleda, da bo prišlo v Londonu do končnega sporazuma.

Teden na Ljubljanski borzi

Devizno tržišče.

V minulem tednu je bil devizni promet na Ljubljanski borzi dokaj zneten: dosegel je 17.668 milij. dinarjev, od čegar pa je samo Narodna banka dala več kot polovico. Največ prometa je bilo na pondeljkomem in torkovem borznem sestanku, kajti baš na ta dva borzna dneva je bilo zaključenega za preko devet milijonov dinarjev deviznega blaga.

Tokrat ni bilo nobenih zaključkov v devizi na Bruselj, medtem ko je bila malenkostna potreba v devizi na Budimpešto in znatna potreba v devizi Newyork krita s privatnim blagom. Nasprotno pa je izključno Narodna banka dala devizo na Amsterdam ter poleg tega intervenirala še v devizah Curih, London, Praga, Dunaj, Berlin, Trst in Pariz. Najbolj je bila potrebna intervencija Narodne banke v devizah na Curih in London, najmanj pa v devizi na Pariz. Privatnega blaga je bilo to pot največ ponujenega iz zaključnega v devizah na London in Dunaj ter deloma Trst.

Tečajji so v glavnem le neznatno valovali z izjemo Curiha, ki je edini ostal neizpremenjen in Amsterdam, ki je le začetkom in koncem tedna nekoliko variiral, sicer pa ostal skoro neizpremenjen nalik tečajem deviz na Newyork, Berlin in deloma Pariz. Še najbolj sta valovala tečaja Bruslja in Budimpešte, prav tako tudi Dunaja ter Londona, toda s to izjemo, da je tečaj devize na Dunaj na pondeljkomem borznem sestanku notiral najvišje in potem stalno nazadoval, medtem ko je tečaj devize na London skozi celi teden rastel ter bil šele na zadnji borzni dan najvišji.

Znatnejše spremembe sta beležila edino tečaja Prage in Trsta.

Efektno tržišče.

Brez zaključkov.

V efektivni tečajnici ni omeniti posebnih sprememb. Od 8. t. m. dalje notirajo delnice Ljubljanske kreditne banke (eks kupon) po 123.— Din za denar; delnice Kranjske industrijske družbe pa so istega dne beležile denar 285.— Din, 10. t. m. je 290.— Din za denar, dočim je ta efekt na zadnjem borznem sestanku notiral den. 280.— dinarjev.

V splošnem pa so ostali tečajji neizpremenjeni.

Lesno tržišče.

Tendenca na lesnem tržišču je postala živahnija. Kupci se pojavljajo vsak dan ter iščejo vsakovrstno blago. Domače industrije so prenatrpane z naročili. Hrastovina, ki dosedaj ni prišla toliko v poštev, se išče in podnice, 23 mm, 2-85 m, od 18—27, nadalje 43 mm, 2-65 m, od 18—27 in 63 mm, 2-90 m, od 18—27. Cene naj se stavijo franko vagon meja Postojna ali pa pristanišče Sušak.

Hrastovi neobrobjeni plohi, 90, 100, 110, 130 mm, od 2-50 m dolžine in 25 cm širine naprej. Tega blaga se je prodalo 4 vagona, franko vagon Postojna. Zelo veliko je povpraševanje po tramih in tramičih. Da pridejo lahko v upoštevanje tudi manjši producenti, naj se stavijo cene franko vagon nakladalna postaja. Prodalo se pa je 12 vagonov framov in sicer 4 vagoni, franko meja Postojna, ostalo pa franko vagon nakladalna postaja. Bukovih plohov, nežamanih, od 2-30 m dolžine naprej, od 17 cm širine naprej, debeline 40, 100 mm, se je odalo 10 vagonov v Italijo. Povpraševanje po tem blagu je še vedno veliko. Drva se le težko dobe v suhem stanju; prodalo se je le 6 vagonov suhih drv in 6 vagonov suhega vılanega oglja.

Tečaj 17. aprila 1929.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-86
Berlin 1 M	13'485	13'515
Bruselj 1 belga	—	7'9074
Budimpešta 1 pengő	—	9'9205
Curih 100 fr.	—	1095-90
Dunaj 1 šiling	7'9817	8'0117
London 1 funt	—	276-37
Newyork 1 dolar	—	56-82
Pariz 100 fr.	221-41	223-41
Praga 100 kron	168-07	168-87
Trst 100 lir	296-95	298-95

Vrednote: Delnice: a) Denarni zavodi: Celjska posojilnica d. d., Celje denar 158 dinarjev; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, denar 123 Din; Prva hrvaška štedionica, Zagreb, denar 850 Din; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana, denar 170 Din. b) Industrijska, trgovska in prometna podjetja: Združ. pap. Vevče, Gorjane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120 Din; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana, denar 50; »Sešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, denar 105 Din; Tvorica za dušik d. d., Ruše, denar 250, blago 260 Din.

Les: Smreka—jelka: Hlodi I., II., monte 260—300 Din; Brzjavni drogovi 250—280 dinarjev; bordonali merkantilni 340 do 370 Din; trami merkantilni 290—310; škorete, konične, od 16 cm naprej 620—660 Din; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 680 do 720 Din; škorete, podmerne, do 15 cm 520 do 570 Din; deske—plohi, kon., od 16 cm naprej 550—600 Din; deske—plohi, par., od 16 cm naprej 600—630. — Bukev: Deske—plohi, naravni, neobrobjeni 490—510; deske—plohi, naravni, ostrorobi 750—1000 Din; deske—plohi, parjeni, neobrobjeni 650—850; deske—plohi parjeni, ostrorobi, 1000—1250 dinarjev; testoni 470—520; tavolete 1200 do 1250 Din. — Hrast: Hlodi I., II. 450 do 700 Din; bordonali 1300—1500 Din; deske—plohi, neobrobjeni boules 1300—1600 Din; deske—plohi, neobrobjeni merkantilni 900 do 1050 Din; deske—plohi, ostrorobi (podnice) 1200—1400 Din; frizi 1050—1250 Din. — Drva: bukova 20—23 Din; hrastova 19—21 dinarjev. — Železniški pragovi: 2-60 m, 14 x 24, hrastovi 50—08 Din. — Ogilje: bukovo za 100 kg 90—95 Din.

Iščejo se: Brzjavni drogovi (smreka, jelka, bor) v dolžinah od 9, 10, 11, 12 in 14 m, s premerom vrha od 13—15 cm, cena franko vagon, prihod Sušak pristanišče, plačljivo proti nepreklicljivemu akreditivu, najmanjša ponudbena množina 1000 komadov.

Žito: Pšenica: bačka: 80 kg, 20% primesi, prompt. dob., mlev. voz., sl. post., plačilo v 30 dneh, 290—292-50; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska voz., slov. postaja, dobava v aprilu, plačilo v 30 dneh, 295—297-50; bačka: 80 kg, 2% primesi, mlevska vozina, slov. postaja, dobava v maju, plačilo v 30 dneh, 300—302-50 Din. Koruza: »la plata«: dobava meseca maja, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 322-50—325; »la plata«: dobava junija, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 317-50—320; »la plata«: dobava julij, avgust in september, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 310—312-50; bačka: času primerno suha, promptna dobava, slov. post., plačilo v 30 dneh, 317-50 do 320; bačka: času primerno suha, dobava v aprilu, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 320—322-50; bačka: suha, zdrava, dobava meseca maja, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, 327-50—330. Jčemen: baranjski, pivovarski, 68/69 kg, 345—347-50; bački, ozimni, 67/68 kg, 330—332-50 Din. — Oves: bački, slovenska postaja, navadna vozina, 295—300. — Moka: pšenična Og: feo Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 415—420 Din.

Eksekutivna prodaja: 2 vagona pšenične moke znamke Čurug 0 baza, dobava na odpoklic do meseca maja 1929, plačilo proti duplikatu, pariteta Čurug, bruto za neto, vključljivo jata-vreče, 335 Din.

Tendenca: les: neizpremenjena; deželni pridelki: mirna.

Zaključki: les: 8 vagonov; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

ANGLEŠKA TRGOVINA IN SOVJETI.

Velika angleška inostranjska delegacija se sedaj vrača. V izjavi njenega pravnega odbora se priznava rusko stališče, da je od razširjenja trgovinskih odnošajev pričakovati uspeha samo tedaj, če se obnovijo politični odnošaji. Sedanja podlaga ni normalna. Tudi Rikov je naglašal v govoru pred moskovskim pokrajinskim sovjetom, da se more govoriti o načelnih gospodarskih vprašanjih šele po priznanju Rusije. Rikov ugotavlja z zadovoljstvom, da se more poleg pogodbe o nafti smatrati tudi obisk angleške delegacije za znak spremembe v bojkotni politiki konservativcev.

Deset let dela Vilka Weizla.

(Nadaljevanje.)

Dne 26. septembra pa je bila sklenjena in podpisana kolektivna pogodba med šefi in nameščenci glede plač, delovnega časa in dopustov. Ta pogodba je bila drugo leto dne 1. junija spremenjena v toliko, da se je zvišala minimalna plača za 20%. Kot veliko pridobitev v letu 1922 moramo beležiti dosego, da Zbornica za TOI iz Ljubljane prireja tedenko po en dan svoj uradni dan. Gremij je dal v to svrhu na razpolago potrebne prostore in danes se teh uradnih dnevov zbornice poslužujejo poleg trgovcev v veliki meri tudi obrtniki in industrijci, kateri tudi delno krijejo stroške za vzdrževanje take pisarne. To leto se je tudi podprlo vaje s primerno podporo, da so zamogli prirediti v okviru trgovske nadaljevalne šole prvo poučno ekskurzijo na velesesem v Ljubljano, kar vršijo sedaj vsako leto.

Ze dolgo so se na prizadetih mestih izražale želje in zahteve, da dobi Maribor poslovalnico Trgovsko bolniškega in podpornega društva. Dne 1. januarja 1923 je res prišlo do te ustanovitve in gremij je dal za to poslovanje svoje prostore na razpolago. S to pridobitvijo je bilo jako ustrezno vsem nameščencem. Z ozirom na to, da se ni moglo vedno ugoditi interesom posameznih strok, se je pri gremiju ustanovilo odseke po strokah, katerih je danes skupno sedem in sicer: špecerijska, manufakturna, lesna, železninarska, sped-car. posr., papirna in galanterijska. Ti odseki delujejo po svoji prevdarnosti, obravnavajo težnje in potrebe svojih strok, katere izražajo potem gremijalnemu odboru in sestavljajo predloge za občni zbor gremija.

Vršil se je prvič po prevratu tudi elitni trgovski ples, ki je dal čistega dobička Din 15.173-45. Kakor smo se morali vsako leto boriti proti raznim zaprekam, ki so ovirale razvoj in napredek legitimne trgovine, smo to leto morali energično nastopiti proti raznim konzumom in nabavljalnim zadrugam, ki stalno greše proti zakonitim predpisom. V tem letu se je dosegel tudi enotni 10-urni delovni čas. Dne 27. februarja 1923 se je vršilo veliko zborovanje, na katerem se je protestiralo proti reševanju raznih najvažnejših gospodarsko-političnih problemov brez pritegnitve interesiranih gospodarskih krogov, glede definitivne preureditve južne železnice, proti izdaji tako slabega zakona o zavarovanju delavcev, proti šikaniranju trgovstva z zakonom o pobijanju draginje in proti pavšalnemu oproščanju zadrug od najglavnejših vrst davkov. Na tem zborovanju se je tudi zahtevalo izplačilo o priliki kolkovanja kronskih novčanec odtegnjenih 20% gotovine.

V tem letu se je tudi vršila anketa glede inštaliranja avtomatične telefonske centrale v Mariboru, katera bo letos vendar enkrat vpostavljena. Dne 3. avgusta so trgovci pokazali solidarnost z državnimi uradniki in so imeli za časa njih stavke svoje trgovine popoldne zaprte. Na inicijativo več gospodov trgovcev se je ustanovil pri gremiju meseca avgusta trgovski pevski zbor, kateri je priredil že več družabnih večerov in javnih nastopov. Gremij je sklical tudi dne 18. septembra 1923 protestno zborovanje proti povišanju železniških tarif. Marljivo je tudi deloval pri sestavi novega obrinlega reda.

V letu 1924. smo posvetili zopet vso pažnjo nepravilnemu trgovanju raznih zadrug in posebno še krošnjarstvu, ki trgovcem največ škoduje. Doseglo se je pri ministrstvu, da je ono s primernimi odredbami krošnjarstvo nekoliko omejilo, v obmejnih conah pa sploh prepovedalo. Te naredbe se pa seveda ne izvršujejo tako strogo kot bi se morale, ker so trgovci tudi tozadevno malomarni in ne nazzanjajo vsak protizakonit slučaj krošnjarjenja prizadeti oblasti. V tem letu se je tudi trgovska nadaljevalna šola preselila v sedanje prostore trgovske akademije in so takrat prevzeli

pouk na naši šoli tedaj profesorji trgovske šole. Šola ima lepo blagovno zbirko in knjižnico, ki se od leta do leta izpopolnjuje. Na posebni seji se je tudi mnogo razpravljalo in delalo za odpravo raznih praznikov, državnih in cerkvenih, in so se sporazumni sklepi med šefi in nameščenci poslali na merodajna mesta. Na zborovanju dne 22. oktobra se je sprožila misel za ustanovitev bolniške blagajne samostojnih trgovcev.

V januarju meseca leta 1925 se je priredil drugi elitni trgovski ples, ki je nesel čistega dobička Din 13.968—, katerega se je skoraj v celoti porabilo za trgovsko nadaljevalno šolo. Na zborovanju dne 22. januarja se je izvolil pripravljalni odbor za ustanovitev bolniške blagajne samostojnih trgovcev ter se je dne 1. aprila t. l. že pričelo s pobiranjem čelcarine. Blagajna je stopila v življenje. Vztrajnosti in delu nekaterih članov se je zahvaliti, da je blagajna danes popolnoma na svojem mestu ter ji je zagotovljen obstoj in procvit. Ona izkazuje že prav lepo premoženje in nudi zavarovancem v polni meri vso potrebno zdravniško pomoč. V tem letu se je tudi začelo izplačevati obubožanim mariborskim trgovcem stalne podpore, in se je tako že marsikoga obvarovalo pogina vsled popolnega siromaštva. Na posebnem zborovanju dne 9. novembra 1925 so se izvolili delegati v pridobinsko komisijo. Gremij je tudi sodeloval pri sklepanju raznih trgovinskih in carinsko-tarifnih pogodb. Potegoval se je tudi z vso vnašo za vpustitev obmejnega kolodvora in zidanja glavne carinarnice.

Dne 21. maja 1926 je inšpiciral tukajšnje trgovsko šolo novi referent za strokovno šolstvo v ministrstvu trgovine in industrije, inšpektor g. Korenič. Odzval se je tudi mojemu vabilu ter posetil pisarno gremija, ob kateri priliki sem po daljši konferenci izposloval razširjenje dvorazredne državne šole v trgovsko akademijo. Ko je tudi mestna občina dala na razpolago brezplačno potrebne prostore, kar je stavil g. inšpektor kot pogoj, je v šolskem letu 1926/27 pričel pouk na novi trgovski akademiji. Ob priliki, ko je posetil Maribor minister pošte in brzjava g. Superina, je gremij sklical sestanek, na katerem se je apeliralo na gospoda ministra in razpravljalo o potrebi avtomatične telefonske centrale ter o izboljšanju telefonskih zvez v centrali in na zunaj. V tem letu se je mudil v Mariboru tudi generalni direktor carin dr. Konrad Šmid. Posetila ga je deputacija gremijalnega odbora ter mu iznesla vse želje našega trgovanja. Potom Zbornice TOI in Zveze trgovskih gremijev se je uveljavila akcija za noveliranje pokojninskega zakona in izboljšanja Zakona o zavarovanju delavcev. Gremij se je tudi trudil, da prepreči nameravano povišanje mestne tovarninske davščine in eventualno tudi doseže ukinitve. Uspeli so, da se davščina ni povišala, pač se pa nadalje pobira v prvotni izmeri. Ob ukinjenju Borze dela je gremij priporočal mestni občini, da ona vzame Borzo dela v svojo upravo ter zahteva za vzdrževanje iste in za pobiranje brezposelnih od države

onih 5%, katere plačujejo poslodavci v to svrhu na bolniško zavarovanje. Ustanovil se je v tem letu pri gremiju tudi odsek »Zaščita upniških interesov veletrgovine in industrije«, kateri je s svojim delovanjem že marsikoga obvaroval občutnih izgub. Prvič po prevratu so se takrat vršile volitve v Zbornico TOI. Gremij je potom Zveze, ki je nastopila pri volitvah kot popolnoma strokovna organizacija, imenoval svoje kandidate. Dosegli smo pri volitvah lepe uspehe, a razdrapanje politične razmere so zahtevale, da se je zbornica še pred konstituiranjem razpustila. Dne 12. decembra 1926 se je vršila v kazinski dvorani skromna toda dostojna proslava 50-letnega obstoja trgovske nadaljevalne šole in je gremij ob tej priliki izdal lepo spominsko knjigo. Posvetiti smo morali tiste čase posebno pažnjo raznim inozemskim potnikom, ki so začeli v obilnem številu obiskovati privatne stranke in jim z raznimi goljufivimi izjavami vsiljevali blago. Vnovič smo se v letu 1926 morali pričeti boriti z vso intenzivnostjo proti krošnjarstvu, konsumarstvu ter sejmarstvu. Naglasili smo tudi potrebo po novem obrtnem zakonu, kateri naj nekvalificirane moči izloči iz trgovine.

V letu 1927 so se ponovno vršile volitve v Zbornico TOI. Volilna komisija je pa takoj po izvršenih volitvah razveljavila našo strokovno kandidatno listo. Ker na tej listi ni kandidiral noben trgovec iz Maribora, nima danes trgovstvo

našega mesta in okolice svojega zastopnika v Zbornici. — Meseca maja je pa začela pri gremiju poslovati nova dobrodela naprava »Trgovska samopomoč«. Za to občekoristno društvo pa naš stan ni pokazal pravega zanimanja in blagajna še ni dosegla tako števila članstva kot je bilo pričakovati in bi ga bilo mogoče doseči. Kljub temu pa danes Samopomoč dobro vrši svojo nalogo in je svojem umrlih članov izplačala že lepe vsote kot posmrtnino. Po dolgem pričakovanju je to leto sprejela narodna skupščina zakon o neposrednih davkih ter s tem formalno izvedla izednačenje davščin v celi državi. Za to izednačenje se je gremij stalno boril, brezuspešno pa so ostala prizadevanja gremija in ostalih gospodarskih krogov, da se ob izednačenju neposrednih davkov ukine davek na poslovni promet. Kot novo breme pa smo občutili razne na novo uvedene oblastne doklade. Tisti čas se je v našem mestu in tudi na deželi jako razširil avtobus-promet in gremij bo pazno delal na tem, da se zagotovi koristnemu avtobusnemu prometu še večji razmah. S 30. junijem 1927 so se ukinile pravice za točenje alkoholnih pijač trgovcem in branjevcem. Gremij je z raznimi intervencijami dosegel, da se je pravica točenja v odprtih steklenicah odložila do konca leta 1928 in je s tem dnem prodaja alkoholnih pijač v trgovinah in branjarjih prenehala.

(Konec prihodnjč.)

RAZNO.

Delovanje Borze dela v mareu 1929.

Od meseca februarja je ostalo še nezaposlenih 470 moških in 223 žensk, skupaj 693 oseb, na novo prijavljenih je bilo 610 oseb, t. j. 407 moških in 203 ženske; v marcu je bilo 335 službenih mest prostih, delo je dobilo 127 moških, 152 žensk, skupaj 279 oseb; med mesecem jih je odpotovalo 118 (98 moških in 20 žensk), odpadlo pa jih je 310 (222 moških in 88 žensk), koncem meseca jih je ostalo nezaposlenih 596 (430 moških in 166 žensk). Povprečna dnevnicca jim je bila 51 Din; mesečni zaslužek pa 460 Din (s hrano vred), 110 osebam se je dala redna podpora v znesku od Din 21.969—, 19 osebam pa izvanredna v znesku od 3010 Din, 5 osebam se je izplačalo Din 330— za vožnjo, 183 osebam pa se je dovolila polovična vožnja v znesku od Din 11.927—.

Borza dela v Mariboru. Od 7. do 13. aprila t. l. je iskalo dela 179 oseb, t. j. 108 moških in 71 žensk, prostih službenih mest je bilo 101, delo je dobilo 72 oseb in sicer 30 moških in 42 žensk, odpotovalo jih je 33, odpadlo pa 48; koncem tedna pa je ostalo še 628 oseb v evidenci. Od 1. januarja do 13. aprila pa je dela iskalo 1872 moških in 943 žensk, tedaj 2815 oseb, delo je pa dobilo 481 moških in 513 žensk, skupaj 994 oseb, prostih službenih mest pa je bilo 1280, odpotovalo jih je 312, odpadlo pa 881.

Pri Borzi dela v Mariboru dobijo delo: 30 hlapcev, 16 viničarjev, 12 majerjev, 2 kleparja, 1 čevljar, 1 krojač, 50 kamnosekov za izdelovanje granitnih

koek, 20 gozdnih delavcev, 3 zidarji, 1 lakirnik, 2 slaščičarja, 2 žagarja, 2 delavca za opekarno, več vajencev (slikarske, čevljarske, natakarske, sodarske, kotlarske, tapetniške obrti ter trgovske stroke), pa tudi 20 kmečkih dekel, 1 viničarka, 10 kuharic, 15 služkinj, 2 sobarici, 1 hotelska sobarica, 1 šteparica gornjih delov čevljev, 1 šivilja za obleko, 1 podnatararica, 1 tekačica, 5 gostilničarskih in hotelskih kuharic, 1 kuharica k financerjem, 1 kuharica v grajščino, 1 kavarniška kuharica, 2 vzgojiteljici, 2 otroški vrtnarici, 1 pletilka, 1 boljša gospodinja, 1 prodajalka v trgovino mesnatih izdelkov, 2 šiviljski vajenki.

Ogromni angleški proračun. Spodnji angleški poslanski zbornici je predložen novi proračun, ki obsega ogromno vsoto 741 milijonov funtov (okoli 205 milijard dinarjev). Naš proračun znaša nekaj nad 12 milijard dinarjev. Od 741 milijonov pride na armado 1405 milijona, na morarico 1558, na vojno aviatiko 162. To je največji vojaški proračun sveta: za vojaške namene bo šlo nad 40 odstotkov vse vsote.

Velike množine pšenice je nakupila v inozemstvu poljska vlada. Cene na Poljskem so se tako utrdile, da se import iz inozemstva splača, čeprav teži na pšenici carina 11 zlatov za 100 kg.

Mednarodna družba spalnih vagonov krajša dividendo. Imenovana družba Waggon Lits bo svojo dosedanjo dividendo politiko popolnoma predrugačila ter bo vsakoletno dividendo podredila bolj gospodarskim vidikom kot borznotehničkim. Za leto 1928 predlaga

upravni svet dividendo 20 frankov na podvojeno glavnico v znesku 330 milijonov frankov, dočim je znašala dividenda leta 1927 75 frankov pri glavnici 115 milijonov frankov. Odpise bodo zelo zvišali.

TRŽNA POROČILA.

MARIBORSKI TRG, DNE 13. APRILA 1929.

Trg je bil izredno dobro založen in obiskan. Prišlo je 52 slaninarjev z 155 zaklanimi svinjami, 10 voz krompirja, 5 voz jabolk, okoli 600 komadov perutnine, 20 domačih zajcev in 15 kozličev. Cene mesu so nategnile za 1 Din pri kg, tudi v mestni mesnici se je govedina prodajala po 10—12 Din.

Perutnina je stala 20—100, domači zajci 15—25, kozličiči 75—120 Din za komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, drevesa. Cene: krompirju 150—2, letošnjemu 10—12, čebuli 3—5, česnu 14—16, kislemu zelju 4—5, kisli repi 2 Din za kg, glavni solati 1—350, karfijolu 5—15 Din za komad, motovilcu, regratu, špinači 050—1 Din za kupček, grahu v stročju 12 Din za kg. **Sadju:** jabolkom 4—10 Din za kg, limonam 075—1, oranžam 1—3 Din za komad. **Cvetlicam** 050—4, z lonci vred 15—50, mladim drevesam (jabolkam, hruškam, breskvam, marelcam, figam) 350—25, rožam 150—6, trsom 150—2 Din za komad.

Lesena in lončena roba 1—100 Din, lesene grablje in vile 5—7, brezove metle 175—5 Din za komad, koruzni slami 25—30 Din za vrečo.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 10. aprila so kmetje pripeljali 10 voz sena, 5 voz slame; v soboto 13. aprila pa 18 voz sena in 5 voz slame na trg. Cene so bile: senu 150—200, slami pa 80—120 Din za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. aprila t. l. ponudbe glede dobave 10.000 komadov krajnikov ter glede dobave različnega usnja in kož, platna, čelnih verig, žime in zaponk. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 3. maja t. l. ponudbe glede dobave raznih ščetk in metel. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 22. aprila t. l. ponudbe glede dobave 1 kompletne konjske opreme ter glede dobave črnega in barvastega tuša, steklenih palčic, prozornega papirja, čopičev, 70 m³ vodnega peska, 280 komadov matic in 1070 m železa; do 29. aprila t. l. pa glede dobave 1 slamoreznic. — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 29. aprila t. l. ponudbe glede dobave 18.000 kilogramov železne pločevine za strehe. (Predmetni pogoji so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Kvalitativno najboljšje

nogavice volnene in flor, **rokavice**, **triko perilo**, **vestje**, **puloverje**, **žepne robce**, **naramnice**, **kravate**, **ovratnike**, **srajce**, **razne čipke** in **vezanine**, **kompletne potrebščine** za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike edino le pri

JOS. PETELINC, Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Telefon 2915. Na malo!

R. WILLMANN

STROJNO PODJETJE
LJUBLJANA, SLOMŠKOVA ULICA ST. 3

Izdeluje različne vrste strojev za lesno industrijo, transmisijske naprave, tovarna dvigala vseh vrst, robraste sevlj iz kovanega železa. Prevzema projektiranje in opremo različnih mehaničnih naprav ter izvršuje vse v strojne stroke spadajoča dela in popravila točno, solidno in po možnosti najhitreje.

Veletrgovina
kolonialne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

H. SUTTNER
- LJUBLJANA -

Ure, zlatnine in
srebrnine

Lastna
protokolirana
tovarna v Švici

Račune, memorandum, cenike,
naročilnice v blokkih s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercialne tiskovine
dobavlja hitro po zmernih cenah



TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!